

ד.ו.ב.ק.

עתה טובה אתאיז

פרס של עשר לירות יוגרל בין פותרי תשבץ „העולם הזה“ 1007

		7	6	5		4	3	2	1	
12				11	10			9		8
	16				15				14	13
		20		19		18				17
			24	23			22			21
25										
			29	28				27	26	
				33	32	31			30	
39	38			37	36			35		34
		43				42	41			40
	48			47		46		45		44
			52	51		50		49		
				54					53	

- מאונן: 1. סופר
 2. שנרצה בישו; 3. ריח רע; 4. יב-
 5. שח; 6. אליוזבת
 7. לג'ורג'; 8. מס'
 9. פר פרקי דניאל;
 10. הדרך הקצרה
 11. בין שתי נקודות;
 12. מרוב עצינו
 13. אין רואים אותו;
 14. זבח; 15. עץ
 16. הלבנון; 17. אנ
 18. מרחבי קדום; 19. רפובליקה אמרי-
 20. קאית; 21. מוצר
 22. חקלאי; 23. האל;
 24. סמל הטמטום;
 25. כלי לטיגון;
 26. מוצר מנקה;
 27. בחשמל; 28. פרק ישעיהו המו-
 29. דיע, בראשיתו;
 30. „כרע בל, קורס נבו!“;
 31. עוף טרף; 32. אצבע;
 33. כמו 25;
 34. העזים והכבשים; 35. אלוף פקוד;
 36. חומה; 37. אילן;
 38. אויב; 39. 48.
 40. משטרה צבאית; 41. יישוב בצפון;
 42. בלעדיו אין הפקד יוצא מן הבק'
 43. בוק; 44. מכתב אכספרס.
 45. מאונן; 46. רב-בית-חרושת
 47. לגפורורים; 48. מאמרים וששים;
 49. לכל אדם; 50. חיל-רגלים;
 51. 7. תוספת הרבות בעתיד; 52. 8. גץ;
 53. 10. חיל-מתחיל; 54. 11.

- כתם; 12. היא שורה על האמנים;
 13. אותה סחם נאצר; 14. 16. יישוב ליד
 15. חיפה; 16. לא חם; 17. 19. נקמה;
 18. 22. בית במעברה;
 19. 24. משחק המלכים;
 20. אימיק הלוי הרצוג; 21. 29. דינה ליע'
 22. קב; 23. 31. צאצא;
 24. 32. אשת החזיר;
 25. 34. צועדים אותו בעיקר ביום העצ'
 26. מאות; 27. 37. שר; 28. 39. אבי הציונות המדי'
 29. 41. באטא, בגליל;
 30. 45. חייה גדו-
 31. לה; 32. 47. שרברב;
 33. 49. קין להבל;
 34. 50. מוקיון;
 35. 51. משחת;
 36. 52. ריי"ש יוונית.

ילדות 'נואר 1940

ההפתעה הגדולה ליום הולדתך מצפה לכן ב„סלוא“, ת"א, אלנבי 44

אמנות

תיאטרון

שושנה בגן המוות

יומנה של אנה פרנק (הבימה, מומחז ועלידי פרנסס גודריץ' ואלברט הקט, ההצגה: ישראל בקר) — כשירד המסך על הצגה זו בגרמניה, קרה דבר חסרת-קדים כמעט בתולי-דות התיאטרון. דממה דקה שררה באולם במשך כמה דקות, מבלי שאיש מן הקהל יזוז. אחריכך קמו האנשים אט-אט ויצאו בדממה, כשרחש עמום של שיחות-לחש ממלא את האולם.

בתל-אביב היתה ההגבה שונה. מחיאות כ"פיים סוערות היהודו מן הקירות האדומים של אולם הבימה במשך דקות ארוכות. באמצע המהומה קמה צעירה כמהוממת, הפליטה: „בחיי, שכחתי לפתע שזו הצגה! חשבתי ש" זה קרה ממש לנגד עיני...“

היתה זאת מחמאה טבעית ועמוקה לשני השחקנים העיקריים: שמעון פינקל, שהתרו-מם לרמה עילאית כאב הנבון והאנושי עד כדי כאב, ועדה טל, שהפכה את אנה פרנק לדמות חיה. אולם היה גם צד שלילי להגבה זו. כפרק אמת, היתה זאת חוויה גדולה. כהצגת תיאטרון, לא עלתה לשיא הראוי לה, מאחר שכל שאר השחקנים היו בינוניים, לא הפריעו אך גם לא הוסיפו הרבה.

רסן חיים גמזו: „אילו רוכזו בהצגה טובי הכוחות של הבימה, היתה זו יכולה להיות הצגה מועזת...“ אילו עמדה חנה רובינא בצדו של פינקל, כאמה של אנה, ואהרון מסקין מולו, כמר ואן-דאן, יכלה החוויה הלאומית והאנושית הגדולה (ראה העם) לה" פוך גם לחוויה אמנותית עמוקה.

גדולתו של המחזה היא בעדינותו. שתי המשפחות היהודיות, המתחבאות מפני הנא-צים בעליית-גג של בנין משרדים באמסטר-דאם, שוהות בו במשך שנים ארוכות. בכל רגע יכול המחזה להופיע בדמות קצין הגס-טאפו או „המשטרה הירוקה“. אולם הטבע האנושי דורש את שלו. סכסוכים פעוטים על מעיל-פרוזה ועל התור לבית-השימוש מעסי-קים את הנחבאים. ומעל לכל, באחירה דחוסה זו בין חיים ומחה, מלבלבת כשושנה בין החוחים אהבה כנה ופשוטה של נערה בגיל ההתבגרות. שום מגף נאצי אינו מופיע על הבמה כדי לשבור מסכת עדינה זו.

אין חסרים ליקויים תיאטרוניים בהצגה. אולם הם כאין וכאפס לעומת קולה של נערה תמימה, המגששת את דרכה אל האמת הנצחית אפילו כשקול זה בוקע מבצע לרמ-קול גם ומכני.

מאחורי הקלעים

אחזאים ואחזאים

סכסוך כספי פרץ השבוע בין מחברי ההצגה חמש חמש, באהל. הפזמונאית נעמי שמר והמלחין יוחנן זראי תובעים מאהרון מגד חלק בדמי האחזים, שמגד מקבל מקר-פת התיאטרון בהתאם להכנסות המחזה, ש"הפך בזמן קצר להיות מחזה-קופה מכניס. מגד טוען כי שמר וזראי ויתרו על כל הכ"נסה נוספת מהמחזה, לאחר שגבו את שכרם מיד לאחר הצגת הבכורה. לדבריו, אין ברשות השניים כל מסמך המעיד על זכותם להכ"נסה כזו. שמר וזראי טוענים, מצידם, שהצ"חתו העצומה של המחזה והכנסותיו הגדו-לות נובעות רק מהצלחת הפזמונים והמו-סיקה, להם היו אחראים שניהם. הטקסט ב"מחזה, אותו כתב אהרון מגד, הוא טפל לעי-קר — הם טוענים... דרישת ש"דום ראשונה מקבוצת השחקנים הצעירים שיצאו לפאריס, על מנת להרחיב את אוסקיהם בשטח הדראמטי, הגיעה השבוע לישראל. יוסף בנאי, אלברט חיוקיהו, נחמה הגדל (מלהקת הנח"ל), לאה קנטו והדרמאטורגים נסים (אכזר מכל המלז) אלוני ויעקב מלכין, המלחים אותם, כותבים ש„שלומו טוב“. נוסף לשלומה ה"טוב, הורשתה הקבוצה לחזות בחזרותיו של הבמאי גאן וילאר, בתיאטרון הלאומי העממי. ובעתיד הקרוב יתחילו בחזרות על המחזה אדם לאדם, מאת ברטולד ברכט, בהדרכתו של הבמאי הצרפתי סראו... בית"ספר לנעירות יוצג בקרוב על בימת התיאטרון זו רה מי. ביטוש ודודוב מביים את המחזה ההונגרי שעה בלתי נשלחת, מאת בקסי ר"טטלה, שהוא במקורו קומדיה על חייה הפני-מיים של פנימיה לנערות. במחזה המקורי לא היו פזמונים, והם נכתבו במיוחד להצגה העברית, לפי המוסיקה של מרק לברי.

ספרים

תרגום

בת השטן

הזרע הרע (מאת ויליאם מארץ, הוצאת הדר, 192 עמודים) אינו אלא תותח ספרותי כבד למדי, שהופעל במאבק המדעי בין מחייבי התורשה ומחייבי הסביבה. הסופר ויליאם מארץ מנסה להמחיש את חשיבות התורשה, בדרך המובנת לקורא האמריקאי הממוצע יו-תר מכל: סיפור מתח מזועזע.

רודא פנמארק בת ה-10 נמצאת, לכאורה, בסביבה מושלמת. היא שוכנת בעיירה קטנה, המיושבת אנשים בעלי רמה תרבותית גבוהה למדי. היא מבקרת בבית-ספר מעולה, אמה,

רודא ואביה * קופת שרצים במשפחה

קריסטין, הינה אשה עדינה ומתורבתת להפ"ליא. אביה, קנה, הנמצא הרחק מן המקום לרגל עבודתו, מצטיין ביחס של אהבה והבנה למשפחתו הקטנה.

למרות הסביבה הטובה מבצעת הילדה פשע נטעב ביותר: כאשר זוכה אחד מחבריה לכי-תה, קלוד דיגיל, במדאליה על הצטיינותו ב"לימודים, הרייה הוממת אותו בכמות נעליה הכבדות, מפילה אותו לתוך האגס הסמוך, לוקחת את המדאליה לעצמה.

האם מנסה תחילה לחפות על הפשע, ב"חשבה כי מעשיה של רודא נבעו מטירוף רגעי. אולם בהדרגה מוברר לה כי יש כאן יותר מטירוף: עוד בשיבתם בעיר אחרת הרי תה הילדה מעורבת בפרשת מותה המסתורי של אשה זקנה, אשר הבטיחה להוריש לה גולת בדולח יקרה. לפני כן הילדה היא את הכלבלב שלה ממרומי הקומה השלישית, ל"אחר שהוכרחה לסבל בו כמו דייה.

קריסטין אחותה היאוש מנסה לחפש את ה"סכר למעשי בתה בתורת התורשה, מגלה קופה שלמה של שרצים משפחתיים: מתברר שהיא עצמה אינה אלא בתה של גדולת ה"רוצחות בתולדות ארצות-הברית. רודא קיב"לה, איפוא, ירושה נכבדה ביותר.

חדש וקריא

● **אביב עצבת ביהודה** (מאת אהרון אלמוג, ספריית פועלים, 93 עמודים) — ה"משורר משתתף בהפגנת מובטלים, מרחם על העיראקי הוקן, המוכר מטפחות בקרן רחוב, מיידה אבנים בשמשות בית-ספר, מזמין את הקורא להילוח אליו לעזאזל וחזרה, מבטיח לו למות בבית מלון. נסיון מעניין זה של שירה מגמתית, תוך שמירה על חריזה מסור-רתיה, עדיף על כל הפרות היושבות על כיסא החשמל והמותת הכולע את עצמו, המופיעים בשירה העברית המודרנית. רישומי של משה ברנשטיין מוסיפים רעננות לספר כולו.

* מתוך הסדר האמריקאי שהופק לפי הספר.